

50780
05/1938

BUDAPESTI KAMARA
1938 SZEP. 30.
óra

Magyar Róna
SZEP. 1938

MAGYAR RÓNA

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kecskemét, Rákóczi-út 17-19. I. em.
Telefon: 104.

Fő- és felelős szerkesztő:
DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Főmunkatársak:
KEREKES FERENC és SZABO LAJOS

Előfizetési díj egész évre 4 P
fél évre 2 P

A nagy erőfeszítések

napjait éli a mezőgazdaság. A betakarítás, a folyó esztendei termés számbavétele még be sem fejeződött, a buzavetések egyrésze még nem kész, az őszi munkák egész sorozata hiányzik és már ritkulnak a falvakban és a barázdákban a munkakerők. A Mindenható Isten kifürkészhetetlen kegyelme régi álmaink és vágyaink közeledtét jelenti nekünk, amelyhez minden magyarnak, minden gazdának, minden munkásnak elsősorban hozzá kell járulnia. Többszörös gond és felelőség terhel mindnyájunkat, akik a barázdát szántjuk, akik a jövőt építjük s akik a legfontosabbat: a kenyeret termeljük. Fokozottabb erőfeszítéssel, több munkával, nagyobb gondossággal kell összeszedni az eddigi hulladékanyagot is s takarmánynak elrakni s télire eltenni minden füvet, dudvát, ballangót, a kukoricaszárnak minden darabját és levelét, hogy minél jobban várjuk a reánk következő telet, amely alatt a jószágaink jobb kitelelését és ezáltal azok esetleges jobb értékesítését biztosítsuk.

A magyar mezőgazdaság, a mai sorsdöntő időkben megkívánja azt, hogy szívünk, eszünk, agyunk helyén legyen és elvégezzük a reánk váró kötelességet még akkor is, hogyha az tőlünk az eddiginél is fokozottabb munkát, nagyobb lemondást s keményebb küzdelmet kíván. A magyar álmok és vágyak beteljesedését szolgáljuk minden kapavágás, minden barázda, minden fű, fa, növény és állat által, amely a nemzet érdekében a nemzet oltárára kerül. Mi, mezőgazdasági kamara, ott leszünk, hogy az értékesítéssel és a beszerzéssel könnyítsük meg a gazdatársadalom helyzetét, igyekszünk minden úton és módon keresztülvinni azt, hogy minden fillér a termelő javát szolgálja, az ő boldogulását segítse elő.

Húsz esztendő nehéz magyar munka után úgy látszik, hogy az isteni gondviselés jóvoltából és hatalmas barátaink megértéséből, érik az a vetés, amelynek aratásáért minden magyar húsz esztendő óta imádkozik. Legyünk részen, legyünk ott hitünkkel, két karunk munkájával, eszünkkel, hogy gyermekeink számára boldogabb jövőt építhessünk.

Fizessen elő kamaránk hivatalos lapjára, a **„Magyar Róna“-ra** mely a legolcsóbb szaktanácsadó minden gazdasági kérdésben.

57

Kamaránk értesítője.

A kaposvári program és a mezőgazdasági kamarák.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök kinevezése óta több ízben nyilatkozott a közvélemény előtt programjáról, amely valóban nem egyszerű kormányelnöki beszéd, hanem a magyar élet teljes átalakításának, egy megújított és megújított magyar életnek a programja. E megnyilatkozások sorában legelőkelőbb hely illeti meg a kaposvári nyilatkozatot, amely a beszéd jelentőségénél, az annak nyomában megindult sokirányú reformtervénél, a munka üteménél és a nemzet egész egyetemet átfogó áldozathozatal jelentőségénél fogva méltán tarthat számot arra, hogy mi, agrár és közgazdasági szempontból is foglalkozunk ezzel a beszéddel, amely a magyar mezőgazdaságot, gazdatársadalmat, tehát a mezőgazdasági kamarákba tömörült földműves milliók tömegeit is különböző vonatkozásokban érinti. De érdekelnek ezek a kérdések bennünket abból a szempontból is, mert a kamarai munka elismerését látjuk abban, hogy a kamarák által hangoztatott gondolatok, programok, tervek, előterjesztések, tanulmányok egész légiójának körvonala látható itt ebben a beszédben, amelyek most már a megvalósulás stádiumába fognak jutni.

A miniszterelnök első, bennünket, gazdákat érdeklő kijelentése a mindnyájunk szívéhez nőtt magyar hadsereg megerősítésének a programján kívül az ország szociális rétegződésének átalakítása.

Az általános hadkötelezettségről szólva megemlékezett a miniszterelnök arról is, hogy a katonai szellemű fegyelem a katonai szolgálati idő lezolgálatása után sem fog veszendőbe menni. Ennél a pontnál a gazdatársadalomnak évtizedes törekvésére kell utalni. A Magyar Gazdaszövetség számos előterjesztést tett háború előtt és háború alatt abban az irányban, hogy a katonai szolgálat 2—3 éve alatt a sorkatonaság foglalkozásának megfelelő ismereteket is sajátíthasson el, hogy pl. a falusi gazdalegények mezőgazdasági ismeretekre oktattassanak, hogy hazakerülvén falujukba ne csak fegyelmük, komolyságuk, bátorságuk, fellépésük útján legyenek elsők ottthon, hanem gazdasági szaktudásuk útján is, mert ez is hadikészülődés, amikor a mezőgazdaságot készítjük nemzetvédelemre. Ugyancsak megemlíti a munkatáborokban folytatandó munkaszolgálatot is, amellyel kapcsolatban szintén előadjuk azt a tervet, hogy miért ne lehetne pl. a

levente ifjúságnak a testi kiképzés mellett szellemi fegyverzetet is nyújtani azáltal, hogy különböző nemzetvédelmi előadásokkal, elsősorban a falusi gazdaisifjúságot gazdasági, szellemi anyaggal, tartalommal töltenének meg a levétszolgálat ideje alatt, hogy ezáltal is minél jobb és derekabb tagja tudjon lenni falujában, gazdaságában, portájában vagy a munkaszolgálatban ennek a nemzetnek?!

A népesség fizikai egészségéről szólva megemlíti azt, hogy gyermekeknek tej- és cukorakciót kíván a kormány szervezni.

Épen kamaránk volt az, amely megboldogult Gömbös Gyula számára előterjesztést tett arra vonatkozólag, hogy nem kell minden felesleges tejet 2—3 filléres tejalapon vajjá feldolgozva hatalmas prémiumokkal külföldre vinni, hogy ott tápláljuk az olcsó vajjal és sajttal esetleg ellenségeinket, míg itthon a gyermekek nem tudnak elegendő tejet kapni, hanem szervezzen a kormány olcsó vaj- és sajt-akciót, a prémiumot adja oda az akciós sajt és vaj olcsóbbá tételére és adja jegyre a szegény néposztálynak fillérekért, hogy ezzel is a szegény néposztály egészségét erősítse. A cukorról nem kívánunk beszélni, csak azt említjük meg, hogy kamaránk pár évvel ezelőtt Kecskemét, Szeged, Hódmezővásárhely és Csongrád vm. tanyavilágában 6000 kérdőívet küldött szét az iskolás gyermekek szülei között, melyekben a cukorfogyasztás mértékét kívánta megismerni. Szomorú adatok birtokába jutottunk ezáltal. Hangsúlyozzuk, amint azt már sokan elmondták, hogy mind a kincstár, mind a cukorgyárak anyagi sérelme nélkül a mai cukorárakat 40 fillérrel nyugodtan lejjebb lehetne szállítani.

A családvédelemről s a családvédelmi alap létesítéséről szövege a továbbiakban a miniszterelnök, de nem domborította ki eléggé magának a családvédelemnek a jelentőségét. Ezzel is kell ma foglalkoznunk, amikor az elválások szörnyű módon szaporodnak, amikor a házastársak egymást gyilkolják meg, amikor a gyermek szüleit, szülő gyermekét veri agyon, amikor az arzénes perek vonultak el szemeik előtt, amikor különösen leányanyák bestialis kegyetlenséggel pusztítják el csecsemőiket. A Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara a családi élet bomlásáról széleskörű adatgyűjtést végzett, kutatva ennek az okát és orvosságát.

A miniszterelnök aztán a családi munkabérről beszélt. Itt azonban — a lapok tudósítása szerint — csak az ipari munkások családi munkabérééről tett említést, míg elkerülte figyelmét a mezőgazdasági munkások ilyenirányú támogatása.

Az adóreformokkal kapcsolatban a kamarák sokirányú előterjesztést tettek már, egész terveket dolgoztak ki és nem hajlandók elfogadni azt a kifogást, hogy a mai idők nem alkalmasak nagyobb adóreformok létesítésére. A mai adóreform 60 esztendő, abban az időben alkotta meg a törvényhozás, amikor a közgazdasági viszonyok, a kereseti lehetőségek egész más képet mutattak, amikor a pénz- és vagyonszerzésnek most ismert módjai még nem léteztek, ma azonban a konjunkturális jövedelem, a hirtelen meggazdagodás soha nem képzelt méreteket öltött, ma szükséges tehát, hogy az adóreform is igazodjék a mai viszonyokhoz. E sorok írója a Pénzügyi Fogalmazók Lapjának 10 éves jubileuma alkalmából megjelent számában agrárszempontról tárgyalta e kérdést s ugyancsak adalékkal szolgál ehhez a kérdéshez a Magyar Gazdák Szemléjében 1938. januári számában. Az egész szabadfoglalkozási társadalom adójának kivetését új alapokra kell fektetni, úgyszintén a társulati adó kivetését is. Ezenkívül meg kell fogni a konjunkturális jövedelmeket éspedig azonnal, mert azok tudnak legkönnyebben elbujni az adózás alól. Ne az egypárpengős adótételek kimunkálásával töltse idejét a pénzügyi igazgatás hatalmas serege, hanem szaladjon a konjunkturális jövedelmek és vagyonok után, hiszen az utóbbi időben számtalan esetet olvassunk az itteni „lehetőségek”-ről.

A földkérdés rendezésével kapcsolatban először is azt a kérdést veti fel a miniszterelnök, hogy kié a föld? Erről a kérdésről kamaránk igazgatója a Magyar Róna 1937. decemberi számában írt vezércikket, hangsúlyozva a kérdés sokoldalúságát. Az irányzat mindenfelé a nagybirtok csökkentése s a kisbirtok számának szaporítása. Ezt egyelőre kishaszonbérletek alapításával és házhely kiosztásával kívánja a kormány biztosítani. Idevonatkozólag hivatkozunk e sorok írójának a Magyar Gazdák Szemléje 1938. évi májusi számában megjelent tanulmányára a földbérlőszövetkezetekről, továbbá a Mezőgazdasági Közöny f. évi június—júliusi számában megjelent „A földbérlő szövetkezet elvi alapjai” c. tanulmányaira, melyekben a szerző az önálló földbérlői politika mellett tör lándzsát s hangsúlyozza ennek nagy jelentőségét. Hivatkozhatunk az Országos Széchenyi Szövetség f. évi június 8-i földbérlőszövetkezeti ankétjének anyagára is, hol szintén bő kifejtésre talált ez a kérdés. Ami pedig a saját ház kérdését illeti, erre vonatkozólag a kamara a folyó

esztendőben tett felterjesztést a földművelésügyi kormányhoz, kifejtve a kérdés nagy jelentőségét és részletes tervvel szolgált a megvalósításához is.

Beszélt a miniszterelnök arról, hogy 80.000 védett gazda adósságát fogja rendezni a kormány. Erre vonatkozólag ismételten csak azt említjük meg, hogy idevonatkozólag kamaránk dolgozta ki két ízben is a gazdaadósság rendezésére máig is legelfogadhatóbb programot, mely ha úgy, mint ott le van fektetve — az egyéni elbírálás alapján — keresztül megy, nem lehetett volna védett a fakereskedő, a borügynök és a házardőr, a külföldre utazó, vagy a nagylábon élő, akiknek majd mindenütt az adósságokra megvolt a fedezetük, hol borban, hol más vagyonban, de ingatlanukat mindig a leányok, feleségük nevére tudták átváltani.

A sajtójogról és részvényjogról is megemlékezett a miniszterelnök. Ezzel kapcsolatban csak azt említjük meg, hogy kívánatos volna a kereskedelmi törvény reformja, amelyért a magyar gazdatársadalom mintegy 30—40 esztendő óta küzd, továbbá a büntetőjog reformja, amely az intellektuális bűnösöket alig bünteti, szemben a virtuskodó legények kocsmái verekedésével.

Az álláshalmazásokról szólott aztán a miniszterelnök s azt mondja: „A kormány intézkedései véget fognak vetni annak a visszásságnak, hogy az államot nyugdíj terhelje akkor, amikor már valaki más jövedelmező állást nyert el akár a magángazdaság körében is.

Ezzel kapcsolatban egy-két szempontra leszünk bátrak a figyelmet felhívni. A tisztviselők nyugdíj előtt egy pár esztendővel Budapestre törekszenek, hogy budapesti lakbérrel mehesse nek nyugdíjba. Akkor kiköltöznek a pestkörnyéki falvakba, tanyákra s kapják a pesti lakbért, amelynek sokszor negyedéért tudnak falun lakást kapni. Az állam nincs ma abban a helyzetben, hogy ezt továbbra is így tűrje. Meg kell tehát találni a módját annak, hogy mindenki csak olyan lakbért kaphasson, amilyen lakóhelyen lévő lakbérosztályba sorozás alapján megfelelő.

A másik, amit meg akarunk említeni az, hogy ma is vannak családok, ahol férj, feleség és egy gyermek keres és 2—3 lakbért kapnak, pedig egy lakásban laknak. Mikor a jelenlegi miniszterelnök a Gömbös-kormányban pénzügyministerséget vállalt, tervei között szerepelt az is, hogy ilyenektől megvonja a felesleges lakbért s míg egy lakásban laknak, csak a családfő fog lakbért kapni. Ha önálló lakásba mennek, úgy nyomban folyósítja nekik az állam a lakbért, mert akkor a lakások mind ki lesznek adva, a háztulajdonosok jobban tudnak adót fizetni, mert lakbéradóban megfogja a kormány ezeknek a lakbérét is.

Ugyancsak volt terv pénzügyi körökben a Gömbös-kormány idejében arról is, hogy nem folyótt az állam nyugdíjat minisztereknek, államtitkároknak, egyéb magasállású tisztviselőknek, akiknek egyéb megélhetésük is bőven van. Nem veszi el jogát és igényét, csak felfüggeszti a kifizetést s ha az illető vagy családja rászorul a nyugdíjra, akkor folyósítja részére. Ezek az összegek nem tennének ki sok milliót, de olyan erkölcsi hatást gyakorolnának a dolgozó, adózó széles néprétegekre, amelyet ma jóformán elképzelni alig tudunk.

A miniszterelnök úr szolt azután a társadalmi és gazdasági egyensúly betetőzéséről. — Őszintén meg kell itt mondanunk, hogy az ú. n. zsidó-törvény végrehajtása egyáltalában nem látszik meg sehol. Itt-ott vesznek fel az arányszám miatt gépirókiasszonyokat, gyakornokokat az árja fajból, de hogy valami is történnék egyes helyeken 8—10—15 év óta kuli módra dolgozó két-három diplomával bíró, kiváló keresztény tisztviselők munkájának nagyobb anyagi elismerésére, pozíciójuk növelésére, erre alig tudunk példát, ellenkezőjére aztán annál többet. A legszigorúbb kézzel kell azért a törvény végrehajtását keresztülvinni, mert nem elég egy törvényt meghozni, azt végre is kell hajtani. A közvélemény csak úgy lesz nyugodt, ha a törvényben biztosított jogokat és előnyüket élvezni is fogja.

A miniszterelnök nagyszabású nemzetépítő programja minden magyar szívét megdobogtatja. Tudomásunk van arról, hogy a minisztériumokban lázas munka folyik, törvényjavaslatok, rendeletek készülnek, tervek vannak megvalósítás előtt, programok végrehajtása indult meg s bár a nagy vagyonadó sok embert keményen és érzékenyen sújt, a családvédelmi alap körvonalazott terve is nagyon sok, önhibáján kívül gyermektelen családot fog sújtani, mégis mindenki magyar lélekkel és szívvel hozza meg az áldozatot a nagy célért, a szebb jövőért s a magyar élet ujjaszületéséért.

Mi, mezőgazdasági kamarák, nagy megnyugvással és elégtétellel könyvelhetjük el a kormány hatalmas terveinek a megindulását. Mi ezeket már évek óta kitaláltuk, kidolgoztuk, indítványoztuk, de valahogy a kamarák szava nem tudott a hivatalok dohos szobáiba eljutni. Állítjuk, nyugodtan és bátran el merjük mondani, hogy ha a kormányzat — mezőgazdaság és általános agrár szempontból — a mezőgazdasági kamarák munkáját igénybe vette volna, elgondolásait, terveit elolvasásra, tanulmányozásra méltatta volna, ma már nagyon sok levegőben lógó terv és gondolat után volnánk, amelyért még csak most kell harcot indítani. A mezőgazdasági kamarák elgondolásaiban nem szerepeltek nagyképmű és nagy pénzeket igénylő

megoldások. A mezőgazdasági kamarák azt tartják, hogy szegény országnak kicsiny eszközökkel kell nagy eredményeket elérni. Állítjuk ma is, hogyha a mezőgazdasági kamarák anyagi alátámasztása, bizonyos hatósági jogkör reájuk ruházása megvalósítható volna, különösen a kistermelési ágak fejlesztése, a kisemberek szociális és gazdasági helyzetének javítása olyan nagy léptekkel haladna előre, hogy az alig elképzelhető. Azt is hangsúlyozni merjük, hogy ezt a munkát, a gyakorlati életnek teljes ismeretében a nép szeretetében, az önfeláldozások munkájában és a fáradságot nem ismerő odaadásban, szívből és lélekben, kizárólag a mezőgazdasági kamarák képesek megoldani.

Itt vagyunk, rendelkezésre bocsátjuk erőnket, képességünket, föld- és népszerűségeinket s ha megkapjuk a lehetőségeket: *ott leszünk a nemzetépítés munkájának első vonalában, abban a munkában, amelyért égni, sőt elégni is érdekes.*

Dr. Gesztelyi Nagy László

Az új sajtófőnök.

Örömmel közöljük lapunk olvasóival, hogy a miniszterelnök *vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihály* lapszerkesztőt nevezte ki a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjévé. *Vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihály* személyében örömmel üdvözljük a vidéki ujságíróból lett sajtófőnököt, aki éveken át szerkesztette a Debrecenben megjelenő Hajdúföld című lapot. Az új sajtófőnök a magyar falu életének és kiválóságainak alapos ismerője s így benne a magyar agrársajtó-közélet jóakarató pártfogót talál.

Jelen számunkhoz olvasóink részére mellékeljük *Kolouch Károly* Szeged, faiskolájának tájékoztató árjegyzékét.

▲
Rózsák
Fenyők
Díszfák
Díszcserjék
Gyümölcsfák
Bogyós - gyümölcsűek
Gyümölcs - vadcsemeték
Szegély- és futónövények
Gyökerezés és síma szőlővesszők
Lomb- és tűlevelűek magcsemetél

Kolouch

faiskola
Szeged

Kunder Antal kereskedelemügyi miniszter.

A Kormányzó úr Öfömméltósága dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt a kereskedelemügyi minisztérium vezetésétől felmentette és egyidejűleg Kunder Antal államtitkárt kereskedelemügyi és közlekedésügyi miniszterre kinevezte.

Kunder Antal miniszteri kinevezése osztatlan örömet keltett, de különösen örül ennek a kinevezésnek a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, mert Kunder Antal mindig igaz barátja volt a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarának és gyakran tisztelte meg látogatásával kamaránkat. Ismeri a kamara vezetőségét, ismeri a kamara munkásságát, többízben járt a Purgly Emil Mintagyümölcsösben és behatóan tanulmányozta ezt. Bármilyen kéréssel fordult hozzá a kamara, nála mindig meghallgatásra talált.

Kunder Antal azelőtt a Külkereskedelmi Hivatal elnöke, előzőleg kormánybiztosa volt. Itt került vele összeköttetésbe a mi kamaránk s azóta a legintenzívebb érintkezést tartotta fenn vele. Ismeri a kamara termelési viszonyait és a kamara különleges exportcikkeit és azokkal mindig nagy szeretettel foglalkozott és nagyszerű körültekintéssel mindig megtalálta a helyes utat, amelyen haladva terményeink és termékeink jobb értékesítését tudjuk biztosítani.

Kunder Antal kereskedelemügyi és közlekedésügyi minisztert a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igaz szeretettel köszönti új megbízatása alkalmából s amint a multban, úgy a jövőben is támogatója lesz közérdekű törekvéseinek.

Kamari szaktanácsot szervez a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal, amelynek tagjai lesznek a vidéki mezőgazdasági kamarák kiküldöttei és a Külkereskedelmi Hivatal összes ügyosztályainak vezetői. A mezőgazdasági termények külföldi értékesítése szempontjából rendkívül fontos, hogy a mezőgazdasági kamarák külföldi értékesítési viszonyok tekintetében állandóan kellő tájékozottsággal rendelkezzenek és az egyes értékesítési problémák megoldásánál, értékesítési rendszerek létrehozatalánál befolyásukat érvényesíteni tudják. Nemcsak a főértékesítésnél, hanem az összes mezőgazdasági termékek és termények értékesítésénél a kamarai ellenőrzés bevezetését kívánjuk.

Tanulmányi szemle a Purgly Emil Mintagyümölcsösben.

Dr. Csemez Károly földművelésügyi miniszteri tanácsos, dr. Bárányos Károly földművelésügyi miniszteri tanácsos és dr. Tassonyi Ernő földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos szeptember hó 20-án a Purgly Emil Mintagyümölcsösöt és az ott működő Kertmunkásképző iskolánkat látogatásukkal tisztelték meg. A látogatás célja egyrészt általános tájékozódás, másrészt jövőbeni működési program megfárgyalása volt. A Kertmunkásképző Iskola ugyanis fennállása óta országos hírre emelkedett és az ott végzett kertmunkások iránt oly óriási a kereslet, hogy a Kertmunkásképző Iskola tanulóinak létszámát lényegesen növelnünk kellett. Természetes, hogy a létszámemelés következtében bizonyos hiányszágok állottak elő a tanulók elhelyezése, az iskola felszerelése körül s éppen emiatt a kamarának bizonyos beruházásokat kell eszközölnie, amelyeket azonban saját erejéből viselni már nem tud. Felmerült tehát az a gondolat, hogy miként volna lehetséges a fejlesztést mégis keresztülvinni és a minisztérium magas funkcionáriusainak a látogatása is e célt szolgálta.

Dr. Bárányos Károly miniszteri tanácsos vázolta az értékesítés fejlesztése céljából tervezett beruházások ügyét és a kamara vezetőségének bevonásával sikerült olyan programot összeállítani, amely nagymértékben elősegíti a célt.

A miniszteri tisztviselők nagy élvezettel tanulmányozták a mintagyümölcsösöt, nem egy ízben valósággal elragadtatásuknak adtak kifejezést az érfélben levő gyönyörű almák és körtek láttán.

Igen örültünk az ilyen látogatásoknak, mert jól esik illetékeseknek megmutatni gyümölcsösünket és iskolánkat, amelyet annyi szeretettel és annyi energiával létesítettünk és fejlesztettünk ki. Ma már tényleg elmondhatjuk róluk, hogy hasznos intézményeknek bizonyultak és érdemes volt létesítésük.

Ispáni vagy segédtisztai állást keres október 1-ére 35 éves nő, gyermektelen, szerényigényű egyén, aki a gazdaság valamennyi ágában nagy gyakorlattal rendelkezik. Címe: Mészáros József intéző, Tápiógyörgye, Nagymegyerpuszta.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete

egyaránt biztosítója mind a nagy-, mind a kisbirtokosságnak.

(Tűz, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

K r ó n i k a .

Szeptember hó.

5—6. Paradicsomátvétel ellenőrzése a budapesti konzervgyáraknál.

9. Tárgyalás az Országos Kamarában és a Hangya központban Budapesten.

12. Hegyközségi törvény ügyében tárgyalás a Szőlősgazdák Egyesületében.

14. Hegyközségi törvény ügyében tárgyalás miniszterközi értekezleten Budapesten.

14. Permetezési kísérletek eredményének megállapítása Kecskemét-Szarkáson.

14. Dunavecsei járási mezőgazdasági bizottság közgyűlésén résztvétel.

15. Szentés városi mezőgazdasági bizottság ülésén résztvétel.

15—18. Kamarai versenytermelés ellenőrzése Lajosmizse, Gyón, Örkény, Tatárszentgyörgy, Cegléd, Nagykőrös, Kécske, Pálmonostora és Kistelek községekben.

16. Talajmintavétel Vácott.

17. Fűszerpaprikatermelők Szövetségének ülésén résztvétel Szegeden.

18. Előadás a tolltermelésről és értékesítésről Szabadszálláson.

18. Permetezési kísérletek eredményének megállapítása Hetényegyházán.

18. Kunszentmiklós-Bodakuti Gazdakör szék-házavató ülésén résztvétel.

19. Baromfitenyésztési tanfolyam megnyitáson résztvétel Gödöllőn.

19—20. Mezőgazdasági bizottságok és gazdakörök látogatása az aszódi és váci járásokban.

21. Közélelmezési ügyben tárgyalás Budapest Székesfővárosnál.

21. Baromfitenyésztési bejárás Csongrádon.

23. Kataszteri osztályozás Nagykőrösön.

23—24. Kamarai versenytermelés ellenőrzése Kiskundorozsmán és Szeged-Csengelén.

23—24. Szarvasmarha törzskönyvi bíráló Hódmezővásárhelyen.

24. Gödöllői baromfitenyésztési tanfolyamon előadás tartása és résztvétel a záróünnepen.

25. Kecskemét-Helvéciai Gazdakör ünnepélyén résztvétel.

26. Tárgyalás az élelmiszerértékesítés ügyében a földművelésügyi minisztériumban.

Nős, képesített kertmunkást keres azonnali belépésre négyéves, két katasztrális hold gyümölcsösének kezelésére *Varga István Orosháza (Huba 46)*. Előnyben részesülnek azok, akiknek felesége a konyhán főzésnél segédkeznek, amiért külön díjazás jár. Fizetés: lakás, fűtés, világítás, mosás, teljes ellátás és fixfizetés megegyezés szerint.

Növénytermelés.

Haladó kisgazdák kamaránk homokvidékein.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területének kb. 70 százaléka laza szerkezetű homoktalaj, melynek nagyrésze kiélt, táplálóanyag-tartalomban gyenge. A homokterületen gazdálkodók nagyrésze törpe- és kisbirtokos, törpe- és kisbérllő. Ezek a kisemberek takarmányhiány miatt nem tudnak elegendő számú jószágot tartani és a jószághiány miatt nincs elegendő istállótrágyájuk s ennek következtében nem tudják kellőképpen trágyázni kiuzsorázott homokjaikat. De nagy hiba az is, hogy a kisemberek nagyrésze nem fordít kellő gondot a gazdasági növények, főleg a kapások ápolására. Szomorúan látjuk, hogy burgonyaföldjük a szedés előtt sokszor annyira elgazosodik, hogy alig találjuk benne meg a burgonyaszárat, a kukoricások a törés idejére kötésig érő gyomnövényekkel van tele. Ezek a gyomnövények pedig nagymennyiségű növényi táplálóanyagot és nedvességet vonnak el a talajból, mert erre szükségük van, hogy fejlődni tudjanak és az ilyen gazda, aki nem kapál eleget, saját maga rabolja el a táplálóanyagot és a nedvességet, a jövedelmet adó kultúrnövénytől.

Kamaránknak egyik nagyfőntosságú feladata az, hogy ezeket a kisembereket rávegye az okoskerü talajmunkálatok és az ápolási munkálatok idejére való végzésére, a homokon természetes pillangós takarmányok termesztésére, hogy ezáltal jövedelmezőbbé tegye az elmaradott kisgazdaságot.

E célból vezettük be két év előtt a pénzdíjazásos és kitüntetéses versenytermelésünket és örömmel állapítjuk meg azt, hogy azok a kisgazdák, akik kamaránknak ebbe a versenytermelésébe bekapcsolódtak és a kamara utasításait követték, az idejében való munkák végzése által gyenge földjeiken is többet és jobbat tudtak termelni.

Ezt a versenytermelési akciónkat már a második évben folytatjuk és most, amidőn járjuk a versenytermelésben résztvevő kisgazdaságokat, örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezek mindannyian megszívlelték tanácsainkat és a gyenge homokot megfelelően művelve, ápolva burgonya- és tengeritáblájukat tisztán tartva, jó terméseredményeket értek el.

Maguk a kisgazdák jelentik örömmel, hogy az a munkatöbblet, amit az ápolási munkálatoknál fejtettek ki, bőségesen megjutalmazták őket az elért terméstöbblettel. Takarmánynövényt termelve nagymennyiségű és jóminőségű takarmányhoz jutottak és büszkén mutogatják jóáll-

potban levő jószágait. Hála Istennek szaporodnak a homok apostolai és mi örömmel emlékezünk meg ezekről az úttörőkről, akik hivatva vannak arra, hogy gazdatársaik körében munkájuk eredményét ismertetve, azoknak útmutatói legyenek.

Kecel homokvidékeit járva, elsősorban emlékezünk meg Horváth B. György 48 holdas kisbirtokosról, aki már második évben vesz részt versenytermelésünkben. Örömmel mutatta be burgonyatábláját, melyet a kamara utasítására 60 cm sor-, 45 cm növénytávolságra ültetett, egyszer kapált, háromszor töltött és a burgonyára a folyó évben nem a legkedvezőbb időjárás mellett is elért Mándoki rozsából kat. holdankint 70 q szépen fejlett burgonyát. Veje, Borbényi Mihály hasonló munkával egy kat. hold burgonyaföldön Mándoki rozsából 68 q burgonyát kapott. Horváth György a gyenge homokon kukoricáját fészkekbe adott péti só műtrágyával ültette és a tenyészidő alatt háromszor kapálva elérte azt, hogy kukoricája kiválik a környék gazdaközönségének kukoricája közül, hatalmas szárat fejlesztve, nagy csöveket hozva a gyenge homokon. Az elmúlt évben vetett somkóróját szarvasmarhával, birkával legeltette és tapasztalta, hogy a jószág kitűnő mezőt nyert a száraz, forró nyári időszakban is. Elmult évben vetett somkóróját magnak hagyta és kapott 326 kg magot 1 kat. holdról, kijelentette, hogy minden őszi kalászos vetésére a tavasz folyamán somkórót vet, hogy legyen jószágának legelője és javítsa vele a gyenge homokot.

Takács Mihály keceli 28 holdas kisgazda is követte utasításainkat és örömmel szemléltük tiszta burgonyaföldjét, melynek bokrai alatt jól fejlett, nagyszámú gumót találtunk és gyönyörködtünk a hatalmas csöveket hozó, kiválóan fejlett kukoricásában.

Császártöltésen Petz István 36 holdas kisgazda hasonló eredményt ért el az istállótrágyába vetett burgonyával, amelyet sűrűn ültetett és ekekapával ötször töltött, amely meghálálta a munkát és 70 q Ella burgonyát adott. Tengerije hasonlóképpen gyommentes, nagy csöveket hozó, amelyet négyszer kapált. Örömmel mutatta gyenge homokján kitűnően fejlett somkóróját, amelyet szeptember közepén kaszált és szénává szárít. Azt tapasztalta, hogy a ló nagyon jól eszi.

A bócsai nagy homokrengetegben meg kell emlékeznünk Ritter József községi bíróról. 43 holdas gazdasága van, burgonyáját kétszer kapálta és háromszor töltötte, tengerijét háromszor kapálta és a jólápolat táblák kiválnak a környék burgonya- és kukoricatáblái közül. Nagyon jól fejlett somkóróját a szarvasmarhákkal etette és tapasztalta, hogy azt nagyon jól ették és jól teltek tőle. (Sz. L.)

(Folyt. köv.)

Kukoricaszár mint takarmány.

Kedvezőtlen időjárás esetén nincs elegendő szálastakarmány s így igen nagy gondot okoz a gazdának, hogyan tudja jószágállományát a hosszú télen át átteleltetni addig, amíg új tavaszi takarmányhoz tud jutni. A takarmányhiány — különösen a homoktalajokon — minden időben érezhető. A homoki kisgazdák a takarmánynövény termesztésével, sajnos, igen keveset törődnek, pedig a mezőgazdálkodás alapja az istállótrágya, s hogy ezt elérhessük, szükséges megfelelő jószágállomány tartása, ehhez pedig takarmánynövény termesztése.

Ha nincs szálastakarmányunk, akkor a takarmányozást kukoricaszárral igen jól lehet pótolni. A kukoricaszárnak, ha kellő időben vágjuk le és jól kezeljük, akkor a tápértéke majdnem olyan értékű, mint a csalamádé, de ha nem vágjuk le idejében, akkor a szár rostjai elfásodnak, keményekké lesznek annyira, hogy az állat nem eszi meg. Rossz időjárás esetén szél, dér, vagy fagy, annyira tönkreteszi a szárat, hogy az értékes tápanyag elvész és így alig ér annyit a tápértéke mint a szalmáé.

A kukoricát, mihelyt teljesen megérik, azonnal letörjük. Kiválogatjuk az éretlent, s igekezünk gyorsan feltakarmányozni. A legszebb csöveket koszorúba kötve padlásra, vagy góréban feltűzzük, amit azután vetőmagnak használunk. A kukorica letörését ne sietessük azért, hogy a kukorica után esetleg őszt vessünk, mert ha a kukoricát éretlen állapotban törjük le s nincs megfelelő, szellős helyünk, padlásunk, vagy kukoricagórénk, ahol ki tudjon kellőképpen száradni, megpenészedik, vagy dohos lesz s így tápértéke igen csökken. Tanácsos a vetésforgót úgy beállítani, hogy a kukorica után tavaszt vessünk. Mihelyt a kukoricát levágtuk, a kukoricaszárat azonnal vágjuk le egészen tőből, majd kisebb kévékbe kötjük és kupokba rakjuk össze, azért hogy a levegő járja, nehogy befülledjen, bepenészedjen. Igen sok kisgazda, amikor a kukoricaszárat takarmányozásra használja fel, egykét kévét odadob a jászolba az állat elé, amelyről csak a levelet eszi meg, a szár ízékét ott hagyja, pedig amíg a pillangós virágú takarmánynövényeknél inkább a levélben van a tápérték, addig a kukoricánál a szárban van. Erről a gazda meggyőződhetik saját maga úgy, hogy próbálja meg a szár levelét megízlelni s nem talál rajta semmi ízt, míg a szár belsejét ízleli, édeskés, cukortartalmú ízt fog tapasztalni. A kukoricaszárat tehát takarmányozásra úgy lehet jól felhasználni, hogy levágás után igyekezzünk kukoricatépővel összetépetni, ha ez nincs, szecskavágóval apróra felszecskázni. A felszecskázott kukoricaszárat pácoljuk. Nagyobb kádban vagy ládában, vagy falazott gödörben felszeletelt répával, vagy

más takarmányszecskával, törekkkel rétegezzük, ha száraz sósvízzel lelocsoljuk, egy napig fülledni hagyjuk s így savanykás ízt kapva, az állat igen jól értékesíti. Ha megvan a lehetőség ahhoz, hogy az egész kukoricakészletünket összetéphetjük, vagy felszecskázhatjuk, akkor a kukoricaszár mennyiségéhez másfél-kétméter mélységű vermet ásunk, melynek fenekét őszi szalmaréteggel beborítjuk. A fellépett vagy felszecskázott kukoricaszárát rétegenként rakjuk, jól összetaposuk, azért hogy a szár része közötti levegőt kiszorítsuk. Ha száraz, akkor sós vízzel jól lelocsoljuk. Ha van tök, akkor szeletelve, répalevél, dinnye szeletelve, leveles répafejet közzéteszünk, erősen letiporjuk s amikor megtelt a verem, akkor 80—100 cm vastagon beszalmázzuk és légmentesen leföldejük. A földelést lehetőleg úgy csináljuk, hogy az meneteles legyen, hogy az esetleges eső gyorsan leperogjen. Tanácsos a vermet körülárkolni, nehogy a nedvesség fölösleges mennyiségben a verembe szívárogjon.

Téli etetéskor a veremből csak annyi takarmányt vegyünk ki, amennyi egy napra elegendő.

Ha a fentebb elmondottak alapján használjuk a kukoricaszárát takarmányozásra, akkor a bennelévő tápanyagot az állat jól tudja értékesíteni, a tejelő marha jól tejel, a növendékállat jól fejlődik. Ha a szárát nem szecskázzuk, vagy nem tépetjük össze, kihagyjuk száradni, az állat kényszerhelyzetében a levelet megeszi, de tápanyagot nem ad a jószágnak. Ez az eljárás nem költséges, csupán csak egy kis fáradságot ad, de megéri, mert ha csak tisztán pácolt, vagy vermelt szárát etetünk is állatainkkal, akkor is jó erőben fogjuk átteleltetni.

Váczy Zoltán.

Kétéves somkóró vetőmag beszerzése állami kedvezménnyel.

Kamaránk előterjesztésére a m. kir. földművelésügyi kormány engedélyezte, hogy homoki gazdaközönségünknek kedvezményes áron oszthassunk ki kétéves somkóró vetőmagot. A kétéves somkóró a gyenge minőségű, laza, meszes homokokon és futóhomokokon eredménnyel termelhető. Nagymennyiségű szerves anyagot ad gyökérrészeinek, tarlórészeinek a talajba való beszántásával s azonkívül mint pillangós növény, nitrogénben gazdagítja a gyenge homokot. Termesztése különösen ott bír nagy fontossággal, ahol kevés jószágot tartanak és nincs elegendő istállótrágya és nem tudják kellőképpen trágyázni az elszegényedett homokot. A kétéves somkóró, mint pillangós takarmánynövény is nagyjelentőségű azokon a homoktalajokon, ahol ezideig pillangós takarmánynövényt nem tudtak termelni. Tarlója kiválóan legeltethető. A kétéves somkóró

vetőmag kedvezményes ára kg-ként 55 fillér, amelyben a zsák ára és a szállítási költség is bentfoglaltatik. Az igénylők jelentsék be igénylésüket kamaránknál és egyúttal küldjék be a megrendelt vetőmag árát. A vételár beérkezte után szállítjuk a vetőmagot.

Felhívjuk homoki gazdaközönségünket, hogy a földművelésügyi kormány ezen áldozatkészségét vegye igénybe. Sz. L.

Állattenyésztés.

Őszi teendők az istállók körül.

Ősszel a közeledő tél előtt a külső munkálatok fokozatos megszüntével az előrelátó gazda gondossága kiterjed az épületekkel és istállókka kapcsolatos nélkülözhetetlen munkák elvégzésére is, egyrészt hogy azzal a jelentős vagyónáladdal kepező épületeit értékében fenntartsa, óvja; másrészt, hogy az egyes építmények a hozzájuk fűzött céljaiknak a téli kedvezőtlenebb időjárás alkalmával is megfeleljenek.

A majorbeli, valamint tanyai gazdasági épületek általános tatarozási ideje tulajdonképpen a tavaszi munkálatok elvégzése utáni és az aratás megkezdése előtti hónap, amikor is mindenkinek bő alkalma nyílik és lehetősége van a hiányzó vakolatok pótlására, esetlegesen szükséges alfalazások elvégzésére, valamint az általános külső meszelések és tetőjavítások végrehajtására. Ha a fenti munkálatokat valaki aratás előtt elmulasztotta volna megtenni, úgy saját érdekében nélkülözhetetlen, hogy azokat a mostani időben elvégeztesse.

Az említett általános épülettatarozások közben nem érdektelen és talán időszerű is foglalkoznunk egy-két olyan részletkérdéssel, amely bár első pillanatra kicsiségnek tűnik fel, mégis ha gondokozunk felette, belátjuk, hogy sok nagyobb hibának válhat okozójává és végrehajtásukkal számos kellemetlenségtől és felesleges kiadástól szabadulhat meg a gondos, körültekintő gazda.

E pár különleges teendő közül gondoljunk elsősorban a gazdasági épületek külső fala mellett sekély feltöltés alkalmazására, megfelelő földből, de még jobb agyagból, amely töltés a tél folyamán, de az őszi esőzések alkalmával is, a nedvességet a faltól távoltartja, illetőleg attól lejjebb és messze vezeti. Ugyanilyen nagyfontosságú a tetőszerkezet kijavítotttsága mellett, hogy az arról levezetett vízmennyiség ne közvetlenül az épület fala mellé csurogjon, vagy ha annak közelébe esik, úgy annak elvezetéséről azonnal gondoskodás történjék. Fentiek elmulasztása

ugyanis az épület falának átázását okozza, ami egyrészt a belső levegőt egészségtelenné teszi, másrészt a fal anyagát sokkal jobban kiteszi a téli fagyok romboló és repesztő hatásának.

Állattenyésztési szempontból az épületjavítási munkálatoknak különösen tág tere mutatkozik az istállók előkészítésénél a jószág téli tartózkodásához, „telettéséhez“. Tudvalevő, hogy igás, valamint haszonállataink a tél folyamán közel 6—7 hónapot, tehát több mint fél esztendőt, legnagyobbbrészt tető alatt, az istállóban töltenek. Az egészséges, jólevegőjű, huzatmentes és világos, kellő hőmérsékletű istálló pedig előfeltétele annak, hogy az abban tartózkodó jószág szervezete egészséges legyen s ezáltal a tőle megkívánt hasznót, illetőleg termelést biztosítsa.

Az istálló világosságát a kellő számban és nagyságban épített ablakok biztosítják; egyúttal ezek is szolgálnak az elhasznált levegő kicserélésére, azaz frissel pótlására, tehát a szellőztetés céljaira is. E fenti egészségügyi követelmények érdekében tehát igyekezzék minden gazda istállóját beüvegeztetett, megfelelő nagyságú és kinyitható, tehát szellőztetésre alkalmas ablakokkal ellátni, nem pedig a kitörött ablakszemeket szalma, vagy szénacsutakkal, vagy más esetben keménypapírral pótolni, mert ezek bár a belső levegő kiáramlását megakadályozzák, élethez és egészséghez feltétlenül szükséges fényt és világosságot teljesen távollattartják az állattól. Itt említjük meg, hogy tartózkodjunk különösen télen a huzat előidézésétől, mert az, miként az emberre, úgy az állatokra is a legkárosabb hatást gyakorolhatja.

Mielőtt állataink az istállóban a tél elől végleg „beszorulnának“, ne feledkezzünk meg a falak „leporolásáról“, pókhálózásáról és frissen

oltott kreolinossal történő kimeszeléséről és ha a padozat téglá, vagy cement, esetleg hidlás, úgy azt is feltisztítva, alaposan mésszel öntözzük be. Mind az istállók, mind a sertésólak döngölt agyag, illetőleg földpadozatát tanácsos legalább minden télen egy ásónyom mélyen felásva, friss agyaggal átcserelni és szintén 2 százalékos kreolinossal meszes (frissen oltott) lével alaposan beöntözni. Ezáltal számos kórokozó csírákat és férget, valamint fertőzőanyagot pusztíthatunk el és elejét vehetjük a későbbi bajoknak.

Halaszthatatlanul szükséges a tél előtt a jászlak és szénarácsok kijavítása és ezzel kapcsolatban a hiányzó jászolkarikák pótlása s az elválasztó fák kapcsainak átnézése, hogy azok mind a takarmányozás, mind az állatok istállózása folyamán károkat ne idézhessenek elő. Nem is gondoljuk, hogy sok esetben a deszkajászlak hézagai között, mennyi abrak perreg le és válik hasznavehetetlenné, majd a kiálló szegkek, szálkák mennyi bajt okoznak s hogy a jászolkarikák, majd elválasztó falkapcsok hibái miatt mennyi baleset származik.

Ne mulasszon el egy gazda sem, a téli istállózás előtt gondoskodni az összegyűlt állati híg ürüléknek az istállóból történő elvezetéséről és tárolásáról, amely történhet trágyateleppel kapcsolatos trágyalékútban, vagy ha más mód nincsen, az istálló közelében kívül földbesúlyesztett hordóban, esetleg cementtartályba vezetéssel. Az állati híg ürülék ugyanis, ha azt az istállóból el nem vezetjük, úgy a levegőt egészségtelenné teszi, de épen e párologása miatt legértékesebb tápanyagait veszti el s így rendeltetését: a talajferő fenntartását nem szolgálhatja.

Ügyeljünk az istállóajtókra is! Gondosan

„ALFA“

magasnyomású p e r m e t e z ő

vaslemezből, varratmentesen húzva és hegesztve, kívül-belül ólmozva, műszkénél sem támadja. Üzembiztos. — Rézből ólmozva is kapható. **Azonkívül** szeparátorok, összes tejgazdasági berendezések és eszközök, füllesztők (műszkénél főzésre, ólmozott betéttel), szecs kavágók, morzsolók, kövesdarálók, répvágók,

hűtőgépek minden célra. Jéggyári berendezések

ALFA SEPARATOR Rt.

Tejgazdasági-, mezőgazdasági- és hűtőgépek gyára

BUDAPEST. Iroda és gyártelep: Csurgói-u. 15.
Városi üzlet: VIII., Baross-u. 6.

vizsgáljuk meg, hogy azok jól záródjanak, mert az ajtó alatt, vagy fölött, esetleg a két ajtószárny között beáramló hideg levegő az istálló hőmérsékletét az egészségre károsan befolyásolhatja, de gőzök lecsapódását is eredményezi, amely az ajtó faanyagát rothasztja, megtámadja és időelőtt használhatatlanná teszi. Ajánlatos az istállóajtók kátránnyal történő „bemeszelése“, illetőleg befestése, ami a fa anyagát ellenállóbbá teszi.

Sertésólaknál ugyancsak fenti szempontok veendőek figyelembe, de azonkívül az egyes kutyák deszkafalai is kreolinos meszes vízzel fertőtlenítenők, nemcsak a betelepítés előtt, de minden fialás megkezdésekor is és a malacok elválasztása alkalmával. A kutyák föld-, vagy agyagpadozata a vázolt módon ugyancsak megújítandó.

A baromfiólakat a téli időszakra előkészítve, elsősorban a lehullott vakolatot kell pótolni, hogy az ól belső falazata, éppúgy mint a mennyezet, teljesen síma, repedésektől, hézagtól mentes legyen. A baromfió padozatát egy ásonyom mélyen felásva, szintén kicseréljük és friss agyagborítással látjuk el. Az ól falazatát padozatát frissen oltott 2 százalékos kreolinos mésszel jól kimeszeljük, valamint az összes berendezési tárgyakat forró lúgosvízzel lesúrolva fertőtleníjük. Természetesen az ajtók és ablakokra vonatkozó teendők itt is fennállanak.

Végül ne feledkezzünk meg tél előtt a major, vagy tanyabeli kutak esetleges kitisztításáról, falazatának kijavításáról, valamint fordítsunk gondot az itatóvályuk rendbehozatalára is. Amennyiben állatainkat kint itatnánk, úgy a vályú körül és az istállótól a kútig megfelelő szélességben készítsünk szalmából, vagy elhasznált kukoricaszárból „csapást“ számukra, amelyen sáros időben tiszta lábbal hajthatók az istállóból itatásra.

Rövid értekezésünk keretében csupán egy-két fontosabb kérdésre igyekeztünk kitérni abban a biztos tudatban, hogyha azokat a gazdák magukévé teszik a jótanácsokat megfogadva, ki-ki számos, előre nem látható kellemetlenségtől óvja meg magát s nagyrésztben képes biztosítani állatai egészségét.

G. E.

Kiváló fajtisza angóranyalak, 33 darab, 4 hónapos, 10 darab 3 hónapos és 12 darab másfél éves, hosszú, finom gyapjas tenyészállatok jutányos áron eladók. Ugyancsak 12 darab magános vagy 6 darab páros, használt, jókarban lévő angóra nyulketrec beszerzése iránt érkezett hozzáink megkeresés. Akiket fenti nyulvétel, illetőleg a ketreceladás érdekelne, kérjük, forduljanak közvetlenül a kamarához, ahonnan minden további felvilágosítást részletesen, díjmentesen megadunk.

Közzgazdaság.

A Tolltermelő és Értékesítő Hangya Szövetkezet a gazdaérdekek szolgálatában.

Szeptember 15-i számunkban foglalkoztunk a Hangya közérdekű szerepével, melyet hivatásszerűen és az értékesítő szövetkezet üzleti elvei figyelembevételével a tolltermelés és értékesítés kapcsán eddigi működése során értékes eredményként felmutat. Mielőtt a Hangya bekapcsolódott volna a tollértékesítésbe, álljon előttünk az 1934—35-ös gazdasági év kiviteli adatai, mely szerint 31.093 q tollkivitel után 12.813 millió pengő érték térült vissza. A tolltermelés felvásárlásaiba a Hangya 1935—36-os esztendőben kapcsolódott, amikor 30.104 q tollkivitel után 12.009 millió pengő összeget kapott az ország. A szövetkezeti közreműködés értékes eredményeit igazolja már az 1936—37-es tollkiviteli eredmény, amikor bár csökkent a toll mennyiségi kivitele, — hisz csak 29.859 q tollat exportáltunk — értékben mégis lényeges emelkedést mutat az elért eredmény, mert ugyanebben az esztendőben 13.455.000 pengő összeget jelentett a tollkivitel. De még inkább szembetűnik a szövetkezeti értékesítés előnye, ha az 1937—38-as tollkiviteli eredményeket vizsgáljuk, amikor még kevesebb volt az előző esztendővel szemben a kivitelünk 28.366 q és e tollkivitel után értékben mégis aránytalanul magasabb összeget kaptunk: 16.548.000 P-t.

A felsorolt adatok világos bizonyítékai annak, hogy mit jelent, ha az értékesítés egységes kézben van letéve és ha bevételre szoruló állapotok kívánalmainak megfelelő osztályozás figyelembevételével történik a kivitel; de végül megemlítendő, hogy mily előnyt jelent, ha a kereskedői tisztesség minden vonalon érvényesül. Kétös haszna van ilymódon az országnak; amint láttuk, tollkivitelünk mennyisége a legutóbbi években állandóan csökkent, de a mennyiségi csökkenés ellenére az ellenértékként kapott valutaösszegszerűleg is évről-évre emelkedett. Itt érvényesült a minőségi termelés előnye. Másrészt a termelő gazda jobb árat kapott, bár a toll osztályozása még nem történik mindenütt a szokványoknak megfelelő módon, de a Hangya Szövetkezet súlyos áldozattal berendezkedett, hogy a tollgyűjtő telepeiről felkerülő s megfelelően nem osztályozott tollat központi válogatás, tisztítás és osztályozás után minőségi áruvá alakítsa át. Csak így tudtuk elérni, hogy a magyar tollkiviteit ért eddigi külföldi minőségi kifogások az utóbbi esztendőben teljesen megszűntek.

Igen fontos szerep és feladat lenne, hogy tolltermelő gazdáink a koppasztás alkalmával az

eddig rossz eljárásoktól megszabadulva, a kereskedői szokványoknak megfelelő módon végezzék a koppasztási műveletet és ne keverjék össze a nyaka- és hasa-tollat, — legyen az bármilyen tiszta és fehér színű, — a legértékesebb tollat szolgáltató mell-tollal. Arra kell törekednünk, hogy az elsőosztályú toll minőségét emeljük, ezt pedig csak azáltal érhetjük el, ha a koppasztást az előbbi kiváncságnak figyelembevételével eszközöljük és nem tűrjük még a legapróbb tarka tollat sem a fehér színű apró toll között. Fontos kíváncságnak az elsőosztályú tollnál, hogy a pehely és az apró toll oly arányban szerepeljen, amilyen arányban az magán az állaton termelt. Nem szerepelhet az elsőosztályú toll között az első koppasztásból származó apró toll, mert annak a vége mindig sárgás árnyalatú. De használt tollat sem tehetünk e minőség közé, akármilyen tiszta is az, mert a rugalmasságából már annyit veszített, hogy a minőségi elbírálásnál a használt toll már csak mint harmadosztályú értékesülhet. Nem lehet elsőosztályú toll az idő előtt tépett toll sem (véres végű), mert az éretlen toll vége fekete és nagyban rontja a minőséget. Ha a nyaka és hasa-tollat a mell tollazatával összekeverve értékesítjük, így az elsőosztályú tollért járó magasabb egységárakat sohasem tudjuk elérni. Másodosztályú tollban már kevesebb a pehely, az apró toll között itt már lehet sűrű színű is. Ugyanide sorolható az éretlen apró toll. A harmadosztályú toll már tarkaszínű, melyben erősebb tollak is vannak és a pehely közt még kevesebb arányban foglaltatik. Negyedikosztályú tollként

kezeli a kereskedelem a teljesen válogatlan és tarka libatollat.

A tollminőségek ismertetésénél felsoroljuk a kereskedelemben szokásos osztályozásokat, melynek figyelembevételével történik a toll egységárának megállapítása. Legértékesebb libatoll a fehérszínű magló (száraz) libától származó pehely (rupf). Ugyanez a minőség, ha hízott libától származik (stopf) a toll értékesülésnél a második minőséget jelenti. A harmadik minőség a száraz (magló) libától származó apró toll. Negyedik minőség a hízott libától származó apró toll. Ötödik a száraz és a hízott libától származó nyaka- és hasatoll. Hatodik a szipka toll, melyet a szárnyban lévő erősebb tollakból nyerünk, ha azokat törésmentesen húzzuk ki. Hetedik minőség a szárny, fark és a hát tollazata. E minőség-nél az értékesülés történhetik fosztott és fosztatlan állapotban is. A toll fosztásánál ügyelni kell arra, hogy az apró tollakból származó fosztást ne keverjük össze az erősebb tollak fosztásával, mert értékesebb az előbbi fosztott toll.

Ha a liba koppasztását az előzőek figyelembevételével vesszük keresztül, úgy teljes joggal követelhetjük meg, hogy az értékesítésénél az osztályozott toll minősége nagyobb egységárak kifizetésével értékesítsék.

Dörner András

A sertésértékesítésről.

Értesítjük a sertésenyésztő gazdákat, hogy a vámkülföldre kiszállítandó élősertések feltételei folyó hó 14-től megváltoztak oly módon, hogy a folyó hó 14-től kezdődően feladott sertésekért, további intézkedésig, az alábbi érkezési súlyok szerint következő árak kerülnek kifizetésre:

I. 180 kg érkezési súlyon felül *cseh* viszonylatban kg-ként 113 fillér. I. 180 kg. érkezési súlyon felül *német* viszonylatban kg-ként 110 fillér. II. 160—180 kg érkezési súly között kg-ként 107 fillér. III. 135—160 érkezési súly között kg-ként 105 fillér.

Amennyiben a hízlaló gazdák nem közvetlenül szállítanák ki sertéseiket, úgy az exportörnek ab feladóállomás, illetve ab istálló legalább a következő árakat kell kifizetni a sertésekért minden levonás nélkül:

I. 180 kg érkezési súlyon felül *cseh* viszonylatban kg-ként 102 fillér. I. 180 kg érkezési súlyon felül *német* viszonylatban kg-ként 101 fillér. II. 160—180 kg érkezési súly között kg-ként 99 fillér. III. 135—160 kg érkezési súly között kg-ként 95 fillér.

Nőtlen kertmunkást keres azonnali belépésre a Sőregi Uradalom, Tápíószele.

Gyümölcsfát

Rózsát
Díszfát
Diszcserjét
Díszfenyőt
Évelő virágot
Gyökeres szőlővesszőt
Canna és Dahlia gumók stb.
bármilyen mennyiségben szállít

Unghváry József

f a i s k o l á j a

CEGLÉD

Budapesti iroda VI, Andrassy út 56.

Oktató nagy árjegyzék ingyen.

Gazdák védelmében.

Kamaránk szükségesnek és fontosnak tartja, hogy a gazda figyelme fokozott mértékben forduljon termelvényeinek értékesítése felé és ne hagyja, hogy munkájának gyümölcsét más szedje le. A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal s a mezőgazdasági kamarák közelebb akartak jutni az élethez akkor, amikor célul tűzték ki maguk elé gazdáink értékesítési tájékoztatását. Ezt a célt szolgálják a rádióba bevezetett értékesítési tájékoztatók s ezt a célt szolgálja a Külkereskedelmi Hivatal akkor, amikor a községekbe és városokba, sőt a nagyobb gazdasági egyesületekbe is kiküldte *Piaci Tájékoztató* tábláit abból a célból, hogy a gazdaközönség az értékesítéssel kapcsolatos átalakulásokról *rendszeres tájékoztatást* kapjon. A Külkereskedelmi Hivatalnak ez a lépése egyetemes gazdaérdekeket van hivatva szolgálni, de hogy ez a mindenképpen helyes elgondolás a mindennapi életben a rábízott és a tőle várt hivatást be is tölthesse, nagyon fontos és szükséges, hogy a gazdák a *Piaci Tájékoztató* táblák és rendszeres tájékoztatások pontos és lelkiismeretes kezelését saját érdekükben ellenőrizzék. Amennyiben a hirdetőtáblák kezelése bárhol is panaszra adna okot, nyomban forduljanak gazdatársaink panaszukkal kamaránkhoz, hogy a panasz kiküszöbölése céljából a szükséges lépéseket azonnal folyamatba tehessük.

A mezőgazdasági bizottságok különös figyelmébe ajánljuk annak figyelemmel kísérését, vajjon a községek megfelelő helyen helyezték-e el a *Piaci Tájékoztató* hirdetőtáblákat és annak kezeléséről megfelelően gondoskodnak-e? Ha a táblák a község házában, vagy a postahivatalnál nem megfelelő helyen lennének kifüggesztve, lépjenek közbe az előjárásnál, hogy a táblák megfelelő helyre, esetleg piacon felállítandó külön hirdetőoszlopra függesztessenek ki olyan helyen, ahol a pontos árakról a termelők mindig könnyen tájékozódhatnak.

Amennyiben valamelyik községben még ilyen *Piaci Tájékoztató* táblát nem függesztettek volna ki, úgy az erre vonatkozó igényt a mezőgazdasági bizottságon keresztül, vagy akár közvetlenül gazdatársaink hozzák a kamara tudomására, hogy a hiány pótlására a Külkereskedelmi Hivatalnál a szükséges lépéseket megtehesük. Ne tanusítsunk saját dolgainkkal szemben nemtörődömséget, mert aki saját dolgával nem törődik, az elől a hasznot elviszi az, aki élelmesebb.

dr. T. L.

Nős, képesített kertmunkást keres 1939. március 1-i belépésre Steiner Bernát bornagykereskedő, Szob, Érdeklődők forduljanak közvetlenül a fenti címhez.

A „Hungária-Borkén“ használata és előnye.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium 86.305—1933. II. 2. sz. rendelete, valamint az 1936. évi V. tc. 2. §-a, azaz az újabb bortörvény engedélyezi a must és a bor kénézésére a *káliummetabiszulfít* vagy más néven *káliumpiroszulfít* használatát. A „Hungária-Borkén“ tulajdonképpen *káliummetabiszulfít* vagy *káliumpiroszulfít*, mert vegyi összetételére, hatóképességére nézve teljesen azonos vele.

A „Hungária-Borkén“ kénessavtartalmú alkálisó s azáltal fejt ki kénéző hatást, hogy a must vagy a bor savai felszabadítják belőle a kéndioxidot, azaz kénessavat, vagyis ugyanazon hatóanyag fejlődik belőle, mint milyen a kénselekt elégetésekor keletkezik, ennél fogva teljesen azonos hatású a kénselekttel való kénézéssel. A „Hungária-Borkén“ háromféle alakban kerül forgalomba:

I. *Kristályos*. Ez a minőség timsóhoz hasonló kisebb-nagyobb kristályokból áll, íztelen és szagtalan fehéres, áttetsző sönemű anyag. Kénessavtartalma kb. 56%. Papírzacskóban, zsákban, ládában kerül forgalomba, de állandóan jól becsomagolva, száraz helyen kell eltartani, mert a levegőn való hosszas állás és a nedvesség idővel árt neki.

II. *Daraszerrű*. Tulajdonképpen azonos az előbbivel, csak hogy daraszerrű apró kristályokból és lisztszerrű poros keverékből áll, tehát az adagolásnál nem kell külön megtörni, bár éppen törött állapota folytán nem olyan tartós, mint az előbbi s ezért csak annyit tartunk belőle raktáron, amennyit hamarosan el is használtunk.

III. *Pasztilla*. A könnyebb, pontosabb adagolás végett forgalomba kerül pasztilla alakba sajtoltva is, mikor is 10 darab 10 gramos pasztilla van csomagolva hengerded alakban viaszospapírba. Ez a viaszospapír csomagolás védi a szert a levegő és a nedvesség bomlasztó hatásától s ha nem használjuk el egyszerre az egész csomagot, akkor a viaszospapír burkolatot gondosan becsukjuk és biztonság végett gyertyaömléddel is lezárjuk még. Ilyen állapotban évekig eltartható. A pasztilláknak 50% kénessavtartalmuk van s így könnyű a számítás, mert éppen felemennyiség.

A „Hungária-Borkén“-nek a régimódi kénselekttel való kénézéssel szemben rendkívül sok előnye van:

1. A kénselektek nagyon különböző nagyságúak és minőségűek. Ennél fogva sohasem tudjuk pontosan a kénézésre felhasznált kén mennyiségét.

2. Az ú. n. csepegős kénselekteknél az elégetés alkalmával a kénnek 40—60%-a kihasználatlanul lecspeget, tehát már emiatt sem lehet pontosan megállapítani, hogy ténylegesen mennyi ként égettünk el.

3. A hordók bekénézése alkalmával a belefejtett must vagy bor a kénssavgáz egy tekintélyes részét kihajtja a hordóból és sohasem tudhatjuk, hogy mennyi marad valóban a hordóban.

4. A kénselekttel való adagolást befolyásolja az is, hogy az elégetés után mikor fejtünk a hordóba, lassú vagy gyors iramban fejtünk-e, tehát teljesen bizonytalan az eredmény.

5. A csepegős kénselekttről lecsurgó kén égve esik le a hordó aljára s ott egyideig tovább ég, de közben megpörköli, elszenesíti a dongát, ami azután a hordó időelőtti tönkremenésére vezet. A felcsapódó kénláng a hordó száddongáját is megégetheti.

6. A lecsurgó kén ripacsos, kérges halmazban ra-

codik le a hordó fenekére s ott megfogja az iszapot, seprőt, ennél fogva nehéz tisztára mosni, viszont a tászkás kénnréteg alatt maradó seprőtől megpenészedik, megdohosodik, bebűdösödik a hordó.

7. A kéneződrót gyakran bevágja, kimarja a hordó akonanyílását s az szabálytalan lévén, a dugó nem zár benne jól vagy pedig folyton utána kell fúratni az akonanyílást. Az elégedett kéneződrót gyakran beleszakad a hordóba s a savak feloldják a megtámadott vasat, miáltal a mustba vagy borba vas kerülvén, az *vasastörést*, *jektetörést* kaphat.

8. A kénszelet hamuja, pernyéje gyakran beleszik a hordóba, azáltal pedig a tiszta bor is kellemetlenül elszennyeződik.

9. A kénszeletekből nagyon sok kell, ha nagy hordót erősebben akarunk kénezni. Ha pl. 100 hl.-es hordót akarunk úgy bekénezni, hogy a must vagy a bor a törvény által megengedett határt elérje, azaz literenként 300 milligramm kénessavat tartalmazzon, akkor a jutaszövetes kénszeletből 150 darab, az aszbesztessből pedig kb. 500 db. kellene s azt is csak több részletben lehet elégetni.

10. Ha a fenti adagnál erősebben akarunk kénezni must lefojtásánál, elraktározáskor, akkor kénytelenek volnánk a mustot újból és újból átfejtteni bekénezett üres hordóba, — ez pedig időtrabló, költséges és teljesen fölösleges művelet.

11. Az erjedő mustot vagy az utóerjedésben levő bort tartalmazó, darabban álló hordónak nem tudunk rákénezni, mert a szénsav miatt nem éghet a kénszelet. A darabban álló hordót nem lehet jól megkénezni, mert kevés benne a levegőtér. Hasonlóképpen az erjedő must vagy újbort után kiürített hordót sem lehet kénszelettel bekénezni, mert a hordóban rekedt szénsav miatt nem éghet el a kén. — előbb nagyon jól ki kellene szellőztetni.

12. Gyakran előfordul a gyakorlatban, hogy a telve lévő hordót kellene megkénezni, de ezt csak úgy tudjuk eszközölni, ha előbb a mustot vagy a bort kénezett, üres hordóba átfejtjük. Ilyen esetek lehetnek: meleg időjárásban a szállításra szánt mustot erősebben akarnók megkénezni, mint a betöltéskor kénezünk be, vagy gyengén erjedezni kezd a mustunk, de erősebb kénezéssel akarnók elfojtani; — a tejsav savanyodásban, bannatörésre való hajlamosságban, fehértörésben, utóerjedésben és egyéb más borhibában, borbetegségben szenvedő borunkat kellene megkénezni, de telt hordóban nem lehet, kénytelenek vagyunk pusztán a kénezés miatt átfejtteni stb.

A kénszeleteknek előbb felsorolt hátrányaival szemben a „*Hungária-Borkén*”-nek a következő előnyei vannak:

A kénessav adagolását teljesen biztosan, pontosan és könnyedén végezhetjük, mert csak fel kell oldanunk a szükséges *Hungária-Borként* s mindenkor annyit kénessavat juttatunk a mustba vagy a borba, amennyit szándékoztunk. A pontos adagolás pedig rendkívül fontos, mert csak ezáltal tudjuk a mustot lenyálcázni, szállításra előkészíteni, fojtott állapotban elraktározni, — a bort pedig csakis pontos és kellő adagolás mellett tudjuk a borbetegségektől, barna- és fehértöréstől stb. megmenteni. A kénszelettel vagy gyengébben vagy erősebben kénezünk a kellesténél, tehát gyakran jóhiszeműleg túlléphetjük a törvény által megengedett kénezési határt, a túlkénezést pedig a bortörvény tiltja és szigorúan bünteti, míg ellenben a „*Hungária-Borkén*”-nél túlkénezés nem fordulhat

elő, mert pontosan ki tudjuk számítani a kénessav adagját. Rendkívüli előnye még, hogy az erjedező mustot vagy bort, továbbá darabban álló és teljesen teletöltött hordót is könnyen bekénezhetünk, anélkül hogy az időtrabló és költséges átfejtéssel kellene bajlódnunk, mert egyszerűen feloldjuk és jól elkeverjük a telt hordóban a szükséges mennyiségű *Hungária-Borként* és tetszőlegesen bármilyen erősségű kénezést eszközölhetünk vele, metr hármennyit könnyen feloldhatunk.

Ugyancsak elmarad a „*Hungária-Borkén*” használatánál a kéncsurugás, dongaszenesedés, kénlerakódás, akonaszájrongálódás, vasdrót, pernye behullása, stb., stb. Általában a használata fölöttébb egyszerű, kezelése könnyű, gyors és ami a legfontosabb, teljesen pontos az adagolhatósága, ezáltal a hatása is megbízhatóbb, eredményesebb.

A „*Hungária-Borkén*” alkalmazásának módjai:

Nem szabad sohasem egyszerűen beleszórni a hordóba az adagolandó mennyiséget, mert akkor nem lehetne egyenletesen elkeverni, meg esetleg a nagyobb darabok tökéletesen oldódniak fel. A kimért mennyiségű *Hungária-Borként* először jó apróra megtörjük, — daraszerűt nem kell törni, csak a kristályost és a pasztillát, — azután egy kupa borban kevergetés közben feloldjuk, akkor a hordóba töltjük s ott nagyon jól elkeverjük a mustban vagy a borban. Beletölthetjük az üres hordóba előre, vagy beleadhatjuk fejtés közben vagy a teljesen megtöltött hordóba is, csak az a fő, hogy jól, egyenletesen elkeverjük. Ha az első adag kevésnek bizonyulna, újra oldunk fel s a telt hordóba töltjük. Járhatunk el úgy is, hogy a kimért mennyiségű *Hungária-Borként* egy, az akonanyíláson beférő, hosszú vászonzacskóba helyezve lógatjuk bele a telt hordóba s mikor a szer már feloldott, kivesszük a zacskót. Ilyenkor nem kell megtörni a szert, mert lassanként feloldódik a nagy darab is, — de természetesen a hatása lassúbb, mert lassabban oldódik, ezért gyors, erőteljes hatás elérésére (pl. must kénezésénél) az előbbi módszer ajánlatosabb.

A *Hungária-Borként* adagolását lapunk legközelebbi számában közöljük.

A mezőgazdaság jövedelmezősége.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évek óta igen értékes mezőgazdasági üzemi statisztikai munkát végez. Most jelent meg *Mezőgazdaságunk üzemi eredményei 1932—1936. években* című kiadványa, amelyben igen értékes üzemtani feldolgozásban 340 gazdaság adatai kerülnek nyilvánosság elé. — Örömmel állapítjuk meg, hogy ebben az igen alapos munkával és nagy szaktudással készült munkában is teljesen kidomborodik a kisüzemek jelentősége, mert amíg a nagyüzemek 1936-ban 106.000 pengővel járultak hazánk nemzetgazdasági jövedelméhez, addig a parasztbirtokok 141.000 pengővel gazdagították a nemzet vagyoni erejét.

Tanyai élet.

Kiskunhalasi tanyabejárás.

Gróf Teleki Mihály földművelésügyi államtitkár, Kiskunhalas megyei város országgyűlési képviselője, a város vezetőségének, Pestvármegye Gazdasági Felügyelőségének és a mezőgazdasági kamara kiküldötteinek és a körzet gazdaképviselőinek kíséretében öt napon keresztül járta be Kiskunhalas város nagykiterjedésű tanyavilágát. A határbejáráson szeptember 8-án a kamarát Szabó Lajos h. igazgató, szeptember 10-én dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató és 12-én Guoth Ernő kamarai s. titkár képviselték.

Minden nap reggel 7 órától késő estig járták a homoki tanyavilágot és a gazdák a legnagyobb lelkesedéssel fogadták gróf Teleki Mihály államtitkárt, akit a föld népéhez való nagy szeretete vitt ki a tanyavilágba. A halasi tanyavilág gazdája nem emlékszik arra, hogy kiskunhalasát a földművelésügyi kormánynak politikai államtitkára ezideig felkereste volna. Gróf Teleki Mihály az első, aki az elhagyatott tanyavilág földművelőnépét fölkereste, panaszait meghallgatta és elismeréssel adózott azért a hősi, fáradságos verejtékes munkáért, amelyet ezek a kisemberek végeztek, hogy a futóhomok-sivatagból egy-egy darabot a mezőgazdasági kultúra szolgálatába állítsanak. Gróf Teleki Mihály államtitkár az egybegyűlt kiskunhalasoknak, miután azok bajait és kívánságait meghallgatta, kijelentette, hogy ezért kereste fel a tanyavilágban szétszórtan élő kisembereket, hogy közvetlenül győződjön meg azok életviszonyairól, bajairól és végzett munkáiról, hogy azután a lehetőség szerint azokon segítsen.

Az államtitkár úr és azok kísérői csodálattal szemlélték azt a munkát, amely a halasi homok-sivatagokban oly magas kultúrát létesített. A törpebirtokosok és a nagyobb birtokosok, gyümölcsösej, szőlő-óázisként tűnnek fel az Alföld Szaharájában és sok-sok rendezett kiskunhalaságot találtunk. Érdekes, hogy az új szőlőtelepítések-nél a kisemberek mind kértek telepítési engedélyt, mert tudatában voltak annak, hogy engedély nélkül telepíteni nem lehet. A szemnek is kedves látvány a kis tanyák fásítása. Nem kópár területeket látunk, hanem akác, nyárfa és olajfűzrel szegélyezett kis- és törpegazdaságokat, amelyekben szépen ápolt és kezelt gyümölcsösöket, szőlőket találunk és láttuk azt is, hogy a szántóföldi művelés a kifejtett propagandának eredményeképpen javul.

Láttuk, hogy a tanyavilág népe rendkívüli szeretettel fogadta a látogatást, mert látta, érezte és meggyőződött arról, hogy törődnek vele. A tanyavilág szorgalmas, becsületes magyar népe

osztatlan lelkesedéssel üdvözölte mindenütt gróf Teleki Mihály államtitkárt, aki módot nyújtott arra, hogy a kisemberek is közvetlenül előadhatták bajaikat, panaszaikat, ami által nagy megnyugvás költözött a halasi kiskunhalasok lelki-világába.

Gróf Teleki Mihály államtitkár határbejárása fényes bizonyítéka annak, hogy a magyar kormány a hangoztatott népes politikának mindenképpen eleget is akar tenni és nemcsak jelentésekből óhajtja megismerni a tanyavilág népének sorsát, hanem személyesen is meg akar arról győződni.

Hisszük és reméljük, hogy a tanyavilág becsületes magyar népe átérzi ennek nagy fontosságát és nyugodt lélekkel, fáradságot nem kímélve, még nagyobb lelkesedéssel dolgozik a magyar mezőgazdálkodás előbbrevitele érdekében. De tudjuk és érezzük azt, hogy gróf Teleki Mihály államtitkár ennek az eddig elhagyatott becsületes magyar népnek lelkes pártfogója, segítője lesz, mert meggyőződött arról, a verejtékes munkájának sikeréről, amellyel a tanyavilág népe az Alföld Szaharájában, mondhatjuk új honfoglalást végzett.

Szabó Lajos.

Falusi főzőtanfolyamok.

A falu lakosságát közelről érdeklő sorozatos szociális intézkedések arról tesznek bizonyosságot, hogy a kormányhatalom megértéssel foglalkozik a múltban elhanyagolt és kevés figyelemre méltatott falusi lakosság egészségügyét szolgáló intézkedések megtételével.

Legújabbban a falvakban lakó magyar nép táplálkozási színvonalának emelése érdekében a m. kir. belügyminiszter valamennyi vármegye alispánjához intézett 228.833—1938. sz. alatt kiadott rendeletével falusi főzőtanfolyamok tartását rendelte el. Ugyanis a falusi lakosság egyoldalú táplálkozása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a különböző betegségek sorozata nagymértékben pusztított, különösen csecsemő és serdült korban lévő gyermekek között. A falusi lakosság ellenállóképességének a különböző betegségek iránti gyarapítása céljából vitamindús táplálékok nagyobb mérvű fogyasztását kívánja propagálni, mert bár termeli a vitamint tartalmazó anyagokat, de nem használja olyan mértékben, amilyen mértékben erre szükség van.

A fent hivatkozott rendelet szerint a tanfolyamok tartásával a vármegye alispánja van megbízva. Ő van hivatva kijelölni azokat a községeket, ahol ilyen főzőtanfolyamok tartásának szüksége fennforog. Ez pedig függ elsősorban a jelentkezők számától és attól a körülménytől, hogy az illető községeknek módjában van-e meg-

felelő helyiséget rendelkezésre bocsátani. A költségeket a vármegyék közjóléti alapja viselni, a hallgatók csupán a felfőzött és általuk elfogyasztandó anyagok árához járulnak hozzá napi 30 fillérrel, vagy pedig az anyagok természetbeni nyújtásával. A szegények még ennek a fizetése alól is fel vannak mentve.

A tanfolyamok főleg a szegényebb lakosok számára tartandók, kioktatva őket mind a maguk, mind különösen csecsemő- és gyermekkorban lévő családtagjaiknak helyes táplálkozását illető módszereit.

A tanfolyamok már f. évi szeptember hó 15-től kezdődőleg tartandók vármegyénkint

Vegyes közlemények.

Világesemények forgatagában.

Minden magyar ember érzi, minden ember tudja, hogy történelmi események küszöbére érkezünk. Az európai politikában és különösen a hazánkat elsősorban érdeklő közép-európai helyzetben hűsz esztendő mozdulatlansága és csöndje után olyan események állottak elő, amelyek hazánkat is közvetlenül érintik.

Amikor húsz évvel ezelőtt kihullott a fegyver a kezüinkből, a népek önrendelkezési jogának hangoztatásával megalakult a szomszédos csehszlovák állam. Ebben az államban élnek magyarok, németek, tótok, lengyelek, ruthének és az ország lakosságának felét sem képezi a cseh és morva nemzetiség.

Amikor a nagy német birodalom és annak vezére Hitler kancellár bejelentették, hogy nem nézhetik tovább a határokon túl élő fajtestvéreik elnyomatását, ugyanakkor mi magyarok is szót emeltünk a Csehszlovákiába bekebelezett egymillió magyar sorsának végleges rendezése érdekében. Ez nem lehet más, minthogy az igazságtalanul elszakított részeket hazánkhoz visszacsatolják, a velünk testvér szlovák népet pedig kérdezzék meg miként kíván önmagával rendelkezni, hová kíván csatlakozni.

Mikor e sorokat írjuk, még nem tudjuk, hogy a történelem kereke merre veszi fordulatát. De már most figyelmeztetjük lapunk olvasóit és az egész magyar gazda- és földművestársadalmat, hogy rövidesen még fokozottabb egységre, teljes nemzeti öntulatra és mindent átfogó egy célra irányuló honfiumi gondolatra lesz szükség! Most remélhetjük a történelmi fordulótól, hogy régi reményeink és vágyaink valóra válhatnak, de ennek megvalósításáért tántoríthatatlan hittel és meg nem rendülő összetartó akarattal kell szembenéznünk a viharral!

Sz. E.

A dőfelszólamlási bizottságok tárgyalásaihoz.

Bizonyára nem lesz érdektelen a gazdaközönség számára, hogy most, amikor az adófelszólamlási bizottságok, mint a jövedelem- és vagyonadó, valamint az általános keresetiadó ellen irányuló fellebbezések elbírálására hivatott másodfokon bíraskodó fórumok a működésüket megkezdik, tájékoztatjuk az érdekelt adózó közönségünket a fellebbezési bizottság előtt lefolyó tárgyalások menetéről és a bizottság újonnan megválasztott tagjairól.

Tudjuk, hogy a sok és számtalan tévedésen alapuló jövedelem-, vagyon- és keresetiadó-kivétel elleni fellebbezések elbírálására egy külön bizottság alakították 3 évi időtartamra, minden kir. adóhivatal székhelyén egy, de a szükséghez képest több is alakítható. A bizottságokba minden foglalkozási ágazat jelöl az érdekkörébe tartozó adózó közönség védelmére rendes és pótagokat. A kijelölt egyének közül a törvényhatóság közgyűlése választja ki a felszólamlási bizottság tagjait. Így jelölnek a mezőgazdasági, a kereskedelmi és iparkamarák, az ügyvédi kamara, míg a bizottság másik felét a törvényhatóság küldi ki az adózó közönség érdekeinek védelmére és az igazságos adóztatást a lehetőségig megközelíthető adókiutak megállapítására.

E bizottságok a folyó év folyamán alakítottak újra, az 1938—40. évekre terjedő ciklusra. A bizottságoknak a mezőgazdaságokat, különösen képviselni hivatott tagjai nagyjából azok maradtak, akik az előző években is tagjai, illetve pótagjai voltak a bizottságoknak, csak kisebb rész helyett választottak új tagok a bizottságokba.

A mezőgazdasági kamarák e bizottságok tagjait igyekeznek a lehetőséghez képest tájékoztatni és kioktatni azokról a teendőkről, amelyek e bizottságokbeli tisztségek közérdekű betöltését illetően szükségesek. Így megküldtük az előző működési időtartam kezdetén egy dióhéjban összefoglalt adóutasítást, a kijelölésünk alapján megválasztott bizottsági tagoknak. Ezenkívül hivatalos lapunk — a Magyar Róna — útján tájékoztattuk a bizottságok tagjait e tisztség betöltéséről, különösen pedig arról, hogy miként kell a mezőgazdaság védelmére lenni és eljárni a pénzügyigazgatóság teljesen jártas és az adókiutelési lehetőség minden módját kihasználó képviselővel szemben.

Ez alkalommal arra is felkérjük az adófelszólamlási bizottságok azon tagjait, akiknek a megbízatásuk megszűnt, hogy az általunk részükre megküldött „Adóügyi Kiskáté” példányát jogutódaiknak átadni szíveskedjenek, hogy azt az újonnan megválasztott bizottsági tagok is áttanulmányozhassák és felhasználhassák. Ez

ügyben külön megkeresést is intéztünk a volt bizottsági tagokhoz, közölve a jogutódaiknak a nevét is.

Most pedig a felszólamlási bizottság tagjait arra kérjük fel, hogy a kitűzött bizottsági tárgyalásokon, akik arra meghívót kapnak, feltétlenül szíveskedjenek megjelenni, s ott a gazdák érdekeinek védelmére felszólalni s akár összehasonlítás, vagy a helyi viszonyok ismerete alapján a bizottságot a sérelmes adótétel megváltoztatása tekintetében felvilágosítani szíveskedjenek, mert ez a hivatásuk s így felelnek meg annak a közbizalomnak, amely e tisztségre emelte, de ezt követeli a mezőgazdaság fontos érdeke is.

Az érdekelt adózó közönséget pedig figyelmeztetni kívánjuk, hogy a vallomási ívet, amennyiben azt a fellebbezéshez nem csatolták be, okvetlen utólag is adják be a bizottság előadó-jához, lehetőleg még a tárgyalás előtt és a fellebbezésben felhozott körülményeket a bizottsági tárgyalásokon a lehetőség szerint okmányokkal igazolják, mert egyébként talán jogos fellebbezésüket is elutasítják. A tárgyaláson jelenjenek meg érdekeik védelmére és nagyon jól teszik, ha ezt megelőzőleg, különleges ügyeiket megbeszélik az adófelszólamlási bizottság gazdaképviseleti tagjaival, hogy a felülbírálat tekintetében indokolt és alapos alátámasztással legyen módjukban az elsőfokú kivetési hatóság esetleg sérelmes kivetésének megváltoztatásával az igazságot megközelíteni vagy elérni, akkor az adó, ha sok is, nem lesz annyira sérelmes és terhes a gazdaközönségre.

Czigán L.

A gyömrői téli mezőgazdasági tanfolyam terménybemutatója.

A kamara által tél folyamán rendezett mezőgazdasági tanfolyamnak e hó 4-én volt a záróünnepélye jól sikerült terménybemutatóval kapcsolatosan. A kamarát Szabó Lajos h. igazgató képviselte, aki beszédében rámutatott a téli tanfolyamok jelentőségére és hangsúlyozta, hogy azok a tanfolyamok eredményesek, melyek istálló, udvarszemlékkel, valamint határjárással és végül kiállításszerű terménybemutatókkal kapcsolatosak. Szabó Lajos h. igazgató a terménybemutatón szakszerű bírálatban részesítette a gazdák szépen összeválogatott terményeit és a termelésekre vonatkozólag igen hasznos utasításokat adott. A terménybemutatóval értékes kapcsolatot létesített a kamara a gyömrői gazdákkal.

A terménybemutató sikerét teljes mértékben biztosította gróf Teleki Tibor koronaőr gyömrői nagybirtokos, aki a terménybemutató jutalmazására 100 kg szuperfoszfátot, 100 kg nemesített búza, 100 kg rozs és 100 kg árpa vetőmagot

adott. Ő volt a bemutató védnöke és mint a Bíráló bizottság elnöke igen nemes példát mutatott arra, hogy hogyan kell a nagybirtoknak a kisbirtok segítségére és irányítására lenni. A terménybemutatóra jutalmat adtak: a Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara oklevelet és könyvjutalmat, Pestvármegyei Gazdasági Egyesület oklevelet, Nyiri Ferenc malomtulajdonos 100 kg búza vetőmagot, Gyömrő község előljárósága, Meskó Rudolf, a kerület országgyűlési képviselője, a gazdakör, a Hangya Szövetkezet pedig értékes tárgyakat adományozott. A bemutató igen ízléses berendezése Konrád Gyula Hangya ügyvezető igazgató érdeme, aki fáradságot nem ismerve rendezett el mindent a legnagyobb hozzáértéssel. Konrád igazgató példát mutatott arra, hogy a Hangya vezetőségének miként kell a falvak gazdasági életébe bekapcsolódnia. A gyömrői Hangya Szövetkezet munkája fényesen igazolja, hogy a gazdaszervezés és előrehaladás útján önzetlen lépést tart az érdekképviseleti munkával.

A szeptember hó 4-én megtartott terménybemutató megnyitó ünnepélyét gróf Teleki Tibor helyett dr. Hófer Ferenc járási főszolgabíró nyitotta meg. Az ünnepélyen résztvettek a Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara képviselőjén kívül Zsivanovits Béla, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója, majd Gombos György gazdasági felügyelő és Gyulai István az Alföldi Zöldmezőszövetség igazgatója. Résztvett az ünnepélyen Csoőr Lajos országgyűlési képviselő is, aki a gazdák buzdítására a Gazdakörnek rádiót adományozott. A terménybemutatót Petrovich Andor főjegyző vezetésével egész Gyömrő falu népe nagy érdeklődéssel kísérte, sőt felvonult arra a közeli községek népes küldöttsége is.

A kiállított termények elbírálása eredményeképpen sok gazda részesült kiérdemelt elismerésben, valamint oklevél és egyéb értékes jutalmakban.

Olcso árban őszi- és sárgabarackfa csemeterék garantált tiszta fajokban, őszi ültetéshez 1—2 évesek. Beszerezhető **Mercz** József gyümölcsstermelőnél, **Budafok**, Beniczky Ferenc utca 38. sz.

Vajmester, Csermajorban végzett, gazdasági képzettséggel állást keres. Megkereséseket Papp Tamás vajmester, végzett gazda, Mindszent, Kossuth-utca 82. sz. címre kérjük.

Feleskertészt keres Hódmezővásárhely várostól 6 km-nyire fekvő kb 2 és fél kat. holdnyi árterületű, bekerített és ártézi kúttal öntözhető gyümölcsös és konyhakertészetre. Cím a kiadóban meg tudható. A kertben fűthető üvegház van. Fuvart a tulajdonos ad.

Felelős kiadó: Dr. Gesztelyi Nagy László
Kiadja: A Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara